

Notat om lærerstreiken

Lærernes organisasjoner, både SL og Utdanningsforbundet, har ikke kommet til enighet med KS i årets lønnsoppgjør og er i streik. Nå etter sommeren trapper lærerorganisasjonen opp streiken, og saken blir derfor mer aktuell både lokalt og nasjonalt.

Her er forslag til linje i saken fra SVs utdanningsfraksjon på Stortinget, til bruk sentralt og lokalt. Saken er komplisert på flere måter. Både LO og Unios lærerorganisasjoner streiker, men de andre forbundene i oppgjøret har godtatt avtalen. Lærerorganisasjonenes hovedsak om å gjøre noe med lærermangelen er også en av SVs høyest prioriterte utdanningspolitiske saker, men lønnsforhandlinger er noe Stortinget ikke blander seg i. KS setter veldig effektivt opp lærerne mot andres yrkesgrupper, mens lærerne er en viktig gruppe for å SV å ikke skyve fra oss.

Forslag til budskap:

- SV har stor forståelse for lærerstreiken. Det er veldig krevende tider for mange med galopperende utgifter, og lærerne opplever dette etter to svært krevende pandemiår i skolen med et massivt arbeidspress. Ingen yrkesgrupper bør oppleve reallønnsnedgang.
- SV deler lærerorganisasjonenes store bekymring for det å rekruttere og beholde nok lærere i skolen.
- Nesten hvert femte lærerårsverk i undervisningsstilling er besatt med ansatte uten godkjent lærerutdanning, og det er et massivt behov for å bemanne opp laget rundt eleven med flere yrkesgrupper.
- SV fremmet forslag på Stortinget i vår om å bemanne opp skolene og barnehagene våre. Det handler blant annet om å ta nasjonalt ansvar, kvalifisere personell i undervisningsstillinger uten godkjent lærerutdanning, og å gjøre arbeidshverdagen bedre så flere blir i lærerjobben.
- Det er ikke til å stikke under en stol at kommuneøkonomien er viktig i dette spørsmålet. Mange kommuner står i en svært presset økonomisk situasjon. Derfor er den store konflikten om samfunnets rikdom skal fordeles til velferd for de mange gjennom styrket kommuneøkonomi, eller til privat berikelse for de få, det grunnleggende for å få gjort noe også her.

I tillegg er det greit å være tydelig på at SV ikke har flertall for vår utdanningspolitikk eller offentlige arbeidsgiverpolitikk verken i Stortinget eller i KS.

Mer om lærermangelen:

- Nesten hvert femte lærerårsverk i skolen er besatt av ansatte uten godkjent lærerutdanning, ifølge (SSB). Dette kan ofte være ansatte med kompetanse i faget, men uten pedagogisk utdanning. Det er 16.300 årsverk i hele skolen. I grunnskolen tilsvarer dette 8,4 millioner undervisningstimer i 2020, i grunnskolen. Nesten 7,4 millioner timer i den offentlige skolen, mot nesten 6,5 millioner timer i 2019, også i grunnskolen.
- I en undersøkelse utført av Respons Analyse svarte hver fjerde rektor at det er «svært eller ganske vanskelig» å skaffe lærere med lærerutdanning til ledige stillinger ved skolen.

- Skolene engasjerer en særlig høy andel personer uten lærerutdanning som timevikarer og i kortere vikariater. Hele 64 prosent av lærerne i 20–39 prosent stilling og 78,9 prosent for lærerne i under 20 prosent stilling mangler lærerutdanning.
- Ved årets opptak til høyere utdanning sank opptaket til lærerutdanningene for tredje året på året rad.
- Det er ifølge SSB 40 000 personer med lærerutdanning som ikke jobber i skolen.
- [SVs forslag om å bemanne opp skoler og barnehager fra våren 2022](#). Samtlige forslag ble stemt ned, med Ap og Sps stemmer.

Forslag til råd lokallag og kommunalt folkevalgte:

Dette notatet er ment som hjelp til lokallag og lokale folkevalgte i møte med en opptrapping av lærerstreiken. Likevel står dere friere til å innta standpunkt i streiken. I kommunestyret kan det være naturlig å mene at kommunens arbeidsgiverpolitikk bør legge til rette for å rekruttere og beholde flere lærere gjennom økt lønn.

Noen tips til hva man kan gjøre lokalt:

- Besøke og ta bilder med de streikende til sosiale medier
- Uttale til lokale medier at SV i ditt lokallag støtter streiken, og vi må ha en arbeidsgiverpolitikk som sørger for å rekruttere og beholde flere lærere.